

SPREMLJAJTE SVOJE STROŠKE

Kam je šel ves moj denar? Vse je vedno dražje! Zagotovo poznate razmere: Vaša nakupovalna košarica v supermarketu ostaja enaka, vendar ste šokirani, ko vidite, da so stroški zanjo iz tedna v teden višji. Enako se zgodi, ko pogledate račune za elektriko in plin, ko napolnite avto z bencinom ali ko dobite mesečno najemnino za stanovanje. Kaj če se pralni stroj sam od sebe pokvari? Ali je še dovolj denarja za popravilo?

Pregled mesečnih izdatkov z vodenjem proračunske knjige vam lahko pomaga odkriti nepotrebne izdatke in prihraniti denar.

Pregled "Spremljajte svoje stroške"

**Kako lahko izračunam
svoje mesečne
prihodke in stroške?**

Kontekst
Vsakdanje
življenje
Finance
Nadaljnje
učenje

Kognitivni procesi
Obvladovanje situacij
Analiziranje situacij
Obdelava informacij
Kritično razmišljanje

**Ciljna skupina (vključno s potrebnimi
predhodnimi znanji in spretnostmi)
kompetence)**

odrasli učenci z osnovnimi matematičnimi
(in digitalnimi) spretnostmi

Vsebina
Količina in število
Uporaba kalkulatorja
Uporaba preglednic
Digitalne spretnosti

Dispozicija
Samozavest
Težave pri
matematiki

Učenci so razvili spretnosti potrebne pri spremljanju in upravljanju vsakodnevnih izdatkov z uporabo gospodinjskega proračuna (pisnega ali digitalnega).

Glavne informacije

Vsebina	Količina in število: seštevanje in odštevanje z velikim številom Uporaba kalkulatorja (za preverjanje rezultatov) Uporaba digitalnih spretnosti (preglednice ali spletna orodja za spremljanje stroškov)
Ciljna skupina	Odrasli učenci z osnovnimi aritmetičnimi spretnostmi (in sposobnostjo uporabe kalkulatorja). pripravljenost odraslih učencev, da razmislijo o svojem finančnem položaju.
Učna namera	Kakšen je namen odraslih, da se soočijo s tem problemom? Matematična pismenost za osebne namene
Trajanje	Približno 3 učne ure
Material in viri	Kartice, flipchart, beležke stroškov, proračunske knjige, spletne... orodja, delovni listi
Velikost skupine	Do 10 učencev
Opis problema	Še posebej v času, ko je vse bolj in bolj drago, je pomembno, da imate pregled nad svojimi stroški.
Delovna vprašanja	Kakšna je opredelitev "prihodkov" in "odhodkov"? Katere so različne kategorije stroškov? Ali lahko pravilno ocenim svoje dnevne/tedenske/mesečne stroške? Kako lahko izpolnim knjigo za sledenje izdatkom / proračunsko knjigo? Kako lahko izračunam prihodke, odhodke in razliko med njimi? Kako lahko ugotovim morebitne prihranke? Kako lahko računam z velikimi številkami? Kako lahko s kalkulatorjem preverim rezultate? Kako lahko uporabljam digitalna orodja za spremljanje stroškov?
Učni izidi in rezultati	Učenci znajo izpolniti proračunsko knjigo (ročno ali digitalno), da bi imeli pregled nad svojimi mesečnimi izdatki. Prepoznajo lahko morebitne priložnosti za prihranke in posledično sprejemajo utemeljene odločitve.

Delovni načrt

Trajanje (min)	Opis vsebine/aktivnosti	Material	Metodične in didaktične informacije ¹
30 min +	<p>Aktivacija</p> <p>Kaj vse predstavlja vsakdanje življenje učencev z vidika stroškov?</p> <p>Učenci naj na posamezne kartice napišejo različne predmete, ki predstavljajo njihove vsakdanje stroške (npr. hrana, prevoz, mobilna komunikacija, pristočasne dejavnosti itd.).</p> <ul style="list-style-type: none"> Po tem naj se skupaj pogovorijo o vseh zbranih karticah ter jih razvrstijo v ustrezne kategorije. <p>Cilj je prepoznati, kateri elementi so redni stroški in kako vplivajo na vsakdanje življenje. ☑ Praktični primer:</p> <p>Predstavitev primera sledilnika stroškov ali preprostega proračuna (npr. proračunske knjige), ki pomaga spremljati izdatke.</p> <p>Dodatno pojasnilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Po potrebi pojasniti pojma "prihodki" in "stroški" ter kako skupaj oblikujejo vsakdanje finančno načrtovanje. 	<p>Kartice</p> <p>Flipchart/Whiteboard</p> <p>Predstavitev na Flipchart/Whiteboard</p> <p>Sledenje izdatkom</p> <p>Proračunska knjiga (Dodatek 1, Dodatek 2)</p> <p>Spletno orodje (Dodatek 3)</p>	<p>HITS</p> <p>Postavljanje vprašanj</p> <p>Kognitivna aktivacija</p> <p>Določanje ciljev</p>
10 min	<p>Ocenjevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenci naj pregledajo in ocenijo svoje dnevne, tedenske ali mesečne stroške. Pomembno je, da svoje ocene obdržijo zase, saj bi lahko deljenje teh informacij z drugimi učenci pri nekaterih povzročilo neprijetne občutke ali zadrego. V drugem koraku morajo 	<p>Delovni list za Ocenjevanje</p> <p>Sledenje izdatkom (Dodatek 1)</p>	<p>HITS</p> <p>Postavljanje vprašanj</p>

¹ Za opis in razlago visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

	en teden natančno spremljati svoje izdatke.		
	<p>Ponovitev</p> <p>Po potrebi lahko ponovimo temeljne aritmetične operacije, kot sta seštevanje in odštevanje, še posebej pri delu z večjimi številskimi vrednostmi, da zagotovimo pravilnost izračunov.</p>	<p>Gradivo</p> <p>Montessori</p> <p>Spletna orodja (Dodatek 4)</p> <p>Delovni listi</p>	<p>HITS</p> <p>Diferencirano poučevanje</p>
60 min +	<p>Učenje</p> <p>Učenci delajo v parih.</p> <p>Učenci na podlagi besedila o mesečnih izdatkih družine izpolnijo proračunsko knjigo.</p>	<p>Primer dohodkov in stroškov družine (Dodatek 5 + 5a)</p>	<p>HITS</p> <p>Sodelovalno učenje</p> <p>Praktično učenje</p>
	<p>Izračun in analiza</p> <ol style="list-style-type: none"> Izračun prihodkov in stroškov: Učenci s pomočjo kalkulatorja izračunajo svoje prihodke in stroške ter preverijo, ali družina učinkovito upravlja z denarnimi sredstvi. Razprava o prihrankih: Skupaj se pogovorijo, kje bi bilo mogoče prihraniti, in razmislijo o strategijah za boljše upravljanje z denarjem. Razporeditev stroškov: V naslednjem koraku učenci razvrstijo svoje izračunate stroške v skupine, ki so jih odkrili na začetku učne ure (npr. hrana, prevoz, mobilna komunikacija itd.). 		

	<p>Prenos znanja</p> <p>Ko učenci en teden spremljajo svoje stroške, jih nato primerjajo s prvotno oceno, ki so jo naredili na začetku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izkušnje in razprava: Odvisno od skupine učencev se lahko pogovorijo o svojih izkušnjah pri spremljanju izdatkov. • Pomembnost sledenja izdatkom: Učenci spoznajo, da jim redno spremljanje stroškov pomaga pridobiti boljši vpogled v svoje finančno stanje in prihraniti denar. • Uporaba digitalnih orodij: Glede na interes in znanje učencev lahko za lažje sledenje izdatkov uporabijo digitalne sledilce, ki omogočajo bolj pregledno in enostavno spremljanje finance. 	<p>Aplikacije Preglednice</p>	<p>HITS Večkratna izpostavljenost</p> <p>Metakognitivne strategije</p> <p>Povratne informacije</p>
--	--	-----------------------------------	--

Predlogi za učitelja

Tukaj predstavljeni primer je treba obravnavati kot zgledno in navdihujoče gradivo, ki predstavlja smernice z veliko možnostmi prilagajanja teh predlogov določeni skupini učencev ali posameznemu učencu z njegovimi zelo osebnimi zahtevami.

Konkretno bi lahko primer (SPREMLJAJTE SVOJE STROŠKE) prilagodili na naslednje načine:

- Trajanje: Trajanje tega primera je lahko zelo različno, odvisno od zanimanja učencev. V fazi aktivacije je morda treba pojasniti več izrazov (npr. bruto in neto dohodek). Morda bo treba pripraviti tudi seznam besedišča.
- Individualizacija: Učitelji in vodje usposabljanja lahko glede na predhodno znanje učencev potrebujejo različna gradiva za preverjanje aritmetičnih operacij (seštevanje, odštevanje). Učencem s predhodnimi digitalnimi spretnostmi lahko učitelji in vodje usposabljanja predstavijo sledilce izdatkov ali proračunske knjige kot preglednico ali aplikacijo.
- Upoštevane dispozicije: Pogovori o denarju so občutljiva zadeva. Zato je mogoče to temo obravnavati le z izmišljenim primerom. Učenci lahko to, kar so se naučili, sami prenesejo izven učilnice.
- Stopnja zahtevnosti: Primer vsebuje izračune z velikimi števili. Nekateri učenci lahko rezultat izračunajo miselno, drugi pa uporabijo kalkulator / pametni telefon.

Naše izobraževalne aktivnosti so namenjene temu, da se matematične spretnosti ne le naučijo na pamet, ampak da jih učenci najprej vadijo in funkcionalno uporabljajo v vsakdanjem življenju in/ali poklicnih situacijah. Zato je priporočljivo, da HITS2 (Učne strategije višjega reda) izvajamo čim bolj in pogosto:

- ... delo s konkretnim in avtentičnim gradivom, ki ga učenci prepoznajo v vsakdanjih življenjskih situacijah. V našem primeru nekateri učenci morda še nikoli niso videli proračunske knjižice. Zato je pomembno uporabiti predlogo s kategorijami, ki ustrezajo svetu učencev. Za sam postopek izračuna bodo učenci morda namesto kalkulatorja raje uporabili svoj pametni telefon.
- ... učencem postavljajte vprašanja in jim dovolite, da jih postavljajo sami. Ključnega pomena je lahko razprava o temah, kontekstih in številkah, povezanih s številkami. Kot je bilo že omenjeno zgoraj, se

² Za opis in razlago visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

pogovor o finančnem položaju bi bil lahko za nekatere učence neprijeten. Pogovor o tej temi zahteva skrben premislek in občutljivost.

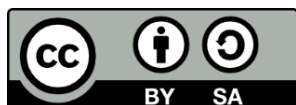
- ... razmislite o možnih načinih prenosa: Učenci razmišljajo o svojem finančnem položaju. Bolje se zavedajo morebitnih finančnih težav in jih lahko rešijo. Pomembno je, da jih seznanimo, da so na voljo službe za svetovanje pri zadolževanju, ki lahko zagotovijo pomoč

Dodatek 1

Spremljanje stroškov

Datum	Živila		Oblačila		Gospodinjstva in čistilna sredstva		Drugo	
	Kaj?	Znesek	Kaj?	Znesek	Kaj?	Znesek	Kaj?	Znesek
Skupni znesek								

Dodatek 2

<https://noe.arbeiterkammer.at/service/broschueren/konsument/Haushaltsbuch.pdf> [28.06.2023]

HAUSHALTSBUCH

Datum	Kosten in € für				
	Lebensmittel	Essen/Getränke auswärts	Kleidung	Kosmetik	Sonstiges
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
SUMME					

HAUSHALTSBUCH

Datum	Kosten in € für				
	Lebensmittel	Essen/Getränke auswärts	Kleidung	Kosmetik	Sonstiges
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
SUMME					

Dodatek 3

<https://learningapps.org/view23379597> [28.06.2023]

The screenshot shows the LearningApps.org website interface. At the top, there is a navigation bar with the LearningApps.org logo and several menu items: "Apps durchsuchen", "Apps durchstöbern", "App erstellen", "Kollektion erstellen", and "Anmelden". Below the navigation bar, the main content area displays the title "Einnahmen oder Ausgaben?" and a date "2022-04-11 (2022-01-19)". A central dialog box titled "Aufgabe" contains the following text: "Handelt es sich hier um Geld, das Sie bekommen (Einnahmen) oder Geld, das Sie ausgeben (Ausgaben)? Ziehen Sie die Begriffe ins richtige Feld." Below the text is an "OK" button. The background of the main content area is split into a green section on the left labeled "Einnahmen" and an orange section on the right labeled "Ausgaben". A blue checkmark icon is visible in the bottom right corner of the main content area.

Dodatek 4

Dodatek

www.learningapps.org/1588491 [30.06.2023]

LearningApps.org

addieren über 100 Apps durchstöbern App erstellen Kollektion erstellen Anmelden

Addieren im Zahlenraum 50 2016-05-07 (2015-05-24)

Aufgabe
Löse die Rechenaufgaben und ordne die Ergebnisse auf dem Zahlenstrahl

OK

18 + 11 2 + 14 22 + 22

To delo je licencirano pod CC BY-SA 4.0. Če si želite ogledati kopijo te licence, obiščite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Dodatek 5

Vodenje proračunske knjige

1. Preberite besedilo o družini Schneider.
2. V besedilu podčrtajte prihodke in odhodke.
3. V proračunsko knjigo zapišite prihodke in odhodke.
4. Izračunajte, koliko družina Schneider zasluži in porabi na mesec.
5. Izračunajte, ali družini Schneider ob koncu meseca ostane kaj denarja.
6. Pogovorite se s partnerjem: Kako bi lahko družina Schneider prihranila denar?

Družinska proračunska knjiga podjetja Schneider

Prihodki		Odhodki	
Kaj?	Znesek	Kaj?	Znesek
Skupaj:		Skupaj:	
Razlika (prihodki - odhodki):			

Dodatek 5a

Schneiderjevi pazijo na svoje izdatke

Družina Scheider ima v zadnjem času težave z denarjem. Zato želita zakonca Schneider podrobneje preučiti svoje mesečne prihodke in izdatke.

Gospa Schneider dela kot prodajalka s polnim delovnim časom in prejema neto plačo 1.345 EUR na mesec. Gospod Schneider je frizer. Dela s krajšim delovnim časom 30 ur na teden in vsak mesec zasluži neto plačo v višini 1.108 EUR neto. Otroški dodatek za oba njuna otroka znaša €279.

Schneiderjevi živijo v najetem stanovanju. Najemnina znaša 973 EUR, vključno s komunalnimi storitvami. Vendar morata za elektriko plačati še dodatnih 83 EUR.

Za živila so Schneiderjevi ta mesec porabili 571 evrov, za higienske in čistilne izdelke pa še 53 evrov.

Oblačila in obutev za otroke stanejo 119 evrov.

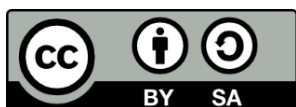
Gospod Schneider je kadilec. Že dolgo želi prenehati kaditi, vendar mu to še ni uspelo. Prejšnji mesec je za cigarete porabil 60 EUR.

Gospa Schneider obiskuje tečaj joga. Mesečna pristojbina znaša 45 EUR.

Družina Schneider ima tudi avtomobil. Za lizing obroke in bencin so porabili 304 EUR. Gospod Schneider ima otroka iz prejšnjega zakona, za katerega plačuje preživnino v višini 223 EUR.

Včeraj sta imela Schneiderjeva veliko smolo. Pokvaril se jim je pralni stroj. Zdaj ga morajo nujno zamenjati. Zato sta takoj poiskala novega na internetu. Najboljša ponudba je znašala 398 EUR.

Si ga lahko privoščita?

This material was produced in the Erasmusplus project **Numeracy in Practice**, project number 2021-1-NL01-KA220-ADU-000 026 292. In this project, 11 partners in 11 countries worked together in designing, evaluating and improving the materials. All materials can be found on the website (www.cenf.eu).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Asturia vzw

D!SORA

(Foto: www.pixabay.com)

To delo je licencirano pod CC BY-SA 4.0. Če si želite ogledati kopijo te licence, obiščite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>